

משרד ראש הממשלה

Bar-Ilan University
אוניברסיטת בר-אילן

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

הכינס הארצי ה-2 לשימור מורשת התרבות

30 באוקטובר 2014

אוניברסיטת בר אילן, המחלקה לגאוגרפיה וסביבה

קול קורא להרצאות ולפוסטרים

הכינס הארצי לשימור מורשת התרבות נוסד כדי לקדם את שיח השימור בישראל, לחשוף את העשייה ואת החידושים בתחומי השימור בארץ ובעולם, לשתף בידע ובניסיון הנרכש, ליצור הזדמנות להידוק שיתופי פעולה בתחום שימור מורשת התרבות בארץ, להגביר את המודעות לנושא שימור המורשת התרבותית על גווניו בקרב הציבור הרחב ובקרב הקהילה המקצועית והאקדמית וליצור תשתית לפרסום מדעי ומקצועי בנושאי השימור בשפה העברית.

ועדת הכנס מזמינה את העוסקים בשימור מורשת התרבות: חוקרים, משמרים, אוצרים, ארכיונאים, אדריכלים, מתכננים וכל בעל עניין להגיש תקצירים להרצאות או לפוסטרים המתאימים לנושאי הכינס.

כותרת הכינס היא

אומנות השימור בין רוח לחומר

אומנות השימור, בין רוח לחומר

העיסוק במורשת התרבות ובשימורה מציג שינויים בתפיסות ובגישות לאורך השנים. שינויים אלו מעידים על תפקידיה של המורשת המוחשית והלא-מוחשית בחברה המודרנית. הם משקפים את המודעות הגוברת לערכיה של המורשת ולצורך בהגנה עליהם, את היקף התופעה ואת צבירת הניסיון והידע. אלו באים לידי ביטוי, בין היתר, במספר הגדל של משמרים ושל חוקרים העוסקים בתחום. מטרת הכינוס היא לעיין בהיבטים המגוונים של המחקר והעשייה בתחום שימור המורשת בישראל, לחזק את המודעות להם, ובכך לקדם את מעמדו של השימור כתחום-דעת (דיסציפלינה).

נושאי הכנס:

סביבה

אמנת ונציה במבחן הזמן

לאמנה הבין-לאומית לשימור ולשיקום מונומנטים ואתרים (אמנת ונציה, 1964) תפקיד היסטורי בגיבוש דיסציפלינת השימור, בגיבוש תפיסת השימור ובהתפתחות שיח השימור. עם ניסוחה לפני יובל שנים הגדירה האמנה אחריות משותפת של מדינות להגנה על מורשת התרבות. מדיניות השימור ואופני ההתערבות שהשתרשו בעקבותיה עומדים היום לבחינה מחודשת. תמה זו קוראת לעיין חוזר באמנה ובהשלכותיה על שיח השימור העכשווי.

אותנטיות

אותנטיות ויושרה בשימור המורשת

המושגים "אותנטיות" ו"יושרה" זכו במהלך השנים למעמד מרכזי באמנת המורשת העולמית. מסמך נארה בנושא האותנטיות (1994) שנכתב לפני שלושה עשורים ברוח אמנת ונציה, הרחיב את הדיון על מושג האותנטיות ועל מרכזיותו בשימור המורשת. תמה זו מבקשת להעלות לדיון את מקומם של מושגים אלו בשימור מורשת העבר בישראל.

רוח המקום

מורשת התרבות, בין חומר לרוח

העיסוק בשימור המורשת כרוך על פי רוב בהבנה של 'רוח המקום'; 'תחושת המקום' ו'זיקה למקום'. לימוד הקשר בין החומר, הטכנולוגיה והתפקוד לבין הרוח, מאפשר להבין לעומקה את המשמעות התרבותית של המורשת. היבטיה הבלתי מוחשיים וחיבורן של קהילות שונות אליה, בעבר בהווה ובעתיד, מוטבעים אם כן בעיסוק בשימור. תמה זו באה לבחון האם השכלנו להכיל במעשה השימור גם את 'רוח המקום' ובאילו דרכים נעשה הדבר.

אומנות השימור, בין רוח לחומר

מודרנה

שימור המורשת המודרנית

הדיון בשימורה של המורשת המודרנית ובערכים הגלומים בה מקבל משנה תוקף במרחב הישראלי שהתפתח בד בבד עם התנועה המודרנית באדריכלות. המורשת המודרנית מאוימת תדיר נוכח לחצי פיתוח, מגמות של שינויים חברתיים וכלכליים, שינוי בשימוש הפונקציונלי והרס מכון. היא נחשבת פגיעה במיוחד בשל הגנה משפטית חלשה והערכה נמוכה של ייחודה בקרב הציבור הרחב. אמנות מודרנית או חפץ מודרני מעלים סוגיות שימור מעצם היותם מודרניים: הם מזמנים משא ומתן עם האמן ועם בעל היצירה, מחייבים מחקר על חומרים מודרניים ומדגישים את המתח שבין האוטנטיות של היצירה לאוטנטיות של החומר. תמה זו באה לבחון את המפגש בין תחום השימור לבין המורשת המודרנית ואת הסוגיות והדילמות שמציבה הסביבה המודרנית בפני המשמרים.

קהילה

חינוך, קהילה ושלושים שנה למועצה לשימור אתרי מורשת בישראל

העניין הציבורי במורשת התרבות זכה לתשומת לבם של העוסקים בתופעת השימור, בהיבטיה, במהותה ובמשמעויותיה המגוונות. הקניית ערכיה באופן מושכל, למען הדורות הבאים, הפכה לצו השעה. יוזמות מגוונות של מעורבות קהילת בשימור מורשתן ושל הטמעת החינוך למורשת מקבלות משנה תוקף כיום עם העלייה במודעות לשימור. המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל, מהמובילות גישה זו, מציינת שלושים שנה להיווסדה. תמה זו באה לבחון מה מתרחש במרחב הישראלי באשר לנושאים אלו.

לוח זמנים לקראת הכינוס

הגשת תקצירים: 1 בינואר-1 באפריל 2014

הודעה על קבלה: 30 במאי 2014

הגשת מאמרים: 1 באוקטובר 2014

הרשמה לכינוס: 1 באוגוסט - 15 באוקטובר 2014

אומנות השימור, בין רוח לחומר

הנחיות להגשת התקציר

נושא ההרצאה או הפוסטר חייב להתאים לנושאי הכנס.

1. התקציר יוגש לעיונה של ועדת הכנס שתחליט אם לשבצו בכנס.
2. התקציר חייב להישלח כמסמך וורד (Word document) ולא כמסמך pdf.
3. התקציר יישלח לכתובת הדואר האלקטרוני: 02herit.IL.conf@gmail.com

הרצאות הכנס יראו אור באתר הכנס או בחוברת הכנס, וזאת לאחר שכתב היד יעבור ביקורת והערכה של קוראים מומחים בתחום ויימצא ראוי לפרסום.

מצורף קובץ תבנית להגשת התקציר

בברכה,

הוועדה המארגנת:

פרופ' עירית עמית כהן – המחלקה לגאוגרפיה וסביבה אוניברסיטת בר אילן; איקומוס ישראל
ד"ר אלונה נצן-שיפטן – המחלקה לארכיטקטורה, הטכניון; מרכז המחקר למורשת הארכיטקטורה בישראל
חסיה רימון – הארגון הישראלי לשימור נכסי תרבות
חומי נובנשטרן – המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל
יעל פורמן-נעמן – המחלקה למדיניות ומחקר, מינהל שימור, רשות העתיקות